

Nacionālās attīstības padomes sēde

Ministru kabinetā, Ministru prezidentu zālē

Rīgā

2015.gada 5.februārī

Sēdi vada

Ministru prezidente **Laimdota Straujuma**

Piedalās:

Nacionālās attīstības padomes locekļi un to pilnvarotie pārstāvji:

O.Barānovs – Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības struktūrpolitikas departamenta direktors (*D.Reiznieces-Ozolas pilnvarots pārstāvis*)

J.Endziņš – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētājs

P.Krīgers – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs

L.Menģelsone – Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore

G.Puķītis – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretārs (*K.Gerharda pilnvarots pārstāvis*)

M.Pūķis – Latvijas Pašvaldību savienības vecākais padomnieks (*A.Jaunsleīja pilnvarots pārstāvis*)

J.Reirs – finanšu ministrs

M.Seile – izglītības un zinātnes ministre

V.Stūris – Valsts Prezidenta kancelejas vecākais ekonomikas konsultants

Citi dalībnieki:

Ilze Skrodele (MPB)

Gundars Strautmanis (LTRK)

Mārcis Dzelme (LTRK)

Sanita Šķilttere (LPS)

Ieva Kustova (LDDK)

Jānis Hermanis (LDDK)

Baiba Bāne (FM)

Diāna Rancāne (FM)

Astra Kalāne (FM)

Arvils Ašeradens (FM)

Jolanta Plūme (FM)

Jānis Šints (FM)

Pēteris Vilks (PKC)

Rudīte Osvalde (PKC)

Sigita Sniķere (PKC)

Valters Bolēvics (PKC)

Elīna Krūzkopa (PKC)
Māra Sīmane (PKC)
Elīna Petrovska (PKC)
Kārlis Gūtmanis (PKC)
Iveta Ozoliņa (PKC)

Protokolē:

Irīna Žemaite-Dziceviča (PKC)

Sēdi sāk plkst. 13:00

1. Ministru prezidenta ievadvārdi

(ziņo: Ministru prezidente L.Straujuma)

Izsakās: L.Meņģelsone, M.Pūķis, J.Endziņš, V.Stūris

L.Straujuma: Atklāj pirmo Nacionālās attīstības padomes (turpmāk – Padome) sēdi. Informē par Padomes struktūru, mērķiem un darba uzdevumiem. Vēlas nākamajā sēdē runāt par izglītības jautājumu. Aicina Padomes sēdes plānot reizi ceturksnī, sēdēs izskatot ne vairāk kā divus līdz trīs jautājumus. Piekrīt Padomes sēdē uzsklausīt informāciju par Valsts prezidenta vadītās ekspertu darba grupas pārvaldības modeļa pilnveidei darbu, secinājumiem un priekšlikumiem valsts pārvaldes un pašvaldību darba pilnveidošanai. Pieņem L.Meņģelsones iesniegto vēstuli par LDDK redzējumu par Padomes uzdevumiem un turpmāko darbu (skat. protokola pielikumā).

**2. Nacionālās attīstības padomes darba organizācija un izskatāmie jautājumi un
Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam īstenošana un ar to saistītās aktualitātes**

(ziņo: Pārresoru koordinācijas centra vadītājs P.Vilks)

Izsakās: L.Straujuma, J.Reirs, B.Bāne, J.Endziņš, S.Sniķere, G.Srautmanis, A.Ašeradens, P.Krīgers, L.Meņģelsone, M.Seile, M.Pūķis, S.Šķilttere, O.Barānovs

P.Vilks: prezentācija „NAP_padome_05022015”.

Padome nolej:

- 2.1. ja nepieciešams, pieaicināt uz Padomes sēdēm zinātniekus;
- 2.2. uzdot PKC uz nākamo Padomes sēdi sagatavot pārskatu par Nacionālā attīstības plāna 2014-2020.gadam prioritātes „Tautsaimniecības izaugsmes” rādītāju sasniegšanu un to atbilstību noteiktajam izaugsmes mērķim;
- 2.3. uzdot PKC turpmāk regulāri apkopot un sniegt detalizētu rezultatīvo informāciju par mērķu izpildi, kuri noteikti Latvijas Nacionālajā attīstība plānā 2014.-2020.gadam.

3. 2016.gada valsts budžeta likumprojekta izstrāde

(ziņo: Finanšu ministrijas valsts sekretāre B.Bāne)

Izsakās: M.Pūķis, L.Straujuma, J.Endziņš, P.Krīgers, L.Mēngelsone, G.Srautmanis, O.Barānovs, V.Stūris

B.Bāne: prezentācija „FM_NAP_05022015”.

Padome nolej:

- 3.1.uzdot FM uz nākamo Padomes sēdi sagatavot informāciju par 2014-2020.gadu plānošanas perioda Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu līdzekļu izlietojuma plānu, t.sk. atbildīgo ministriju un nozaru dalījumā;
- 3.2.uzdot EM uz nākamo Padomes sēdi sagatavot informāciju par uzņēmējdarbības vidi un uzņēmējdarbības attīstības instrumentiem un investīcijām vidēja termiņa perspektīvā;
- 3.3.pieņemt zināšanai, ka LTRK uz nākamo Padomes sēdi izstrādās un iesniegs informāciju par uzņēmējdarbības vidi, uzņēmējdarbības attīstību un investīcijām.

Slēdz sēdi plkst. 15:10

Ministru prezidente

L. Straujuma

Protokolēja

I. Žemaite-Dziceviča

Sagatavoja:

I.Žemaite-Dziceviča, 67082972
Pārresoru koordinācijas centra konsultante
irina.zemaite@pkc.mk.gov.lv

1	2	3	5	6	18	25
45	30	31	43	44	48	56
68	12	10	15	16	20	23
24	26	80	27	88	89	90
91	92	41	52	99	100	

Latvijas Darba devēju konfederācija Employers' Confederation of Latvia

Rīga, 2015. gada 5.februāris, Nr. 2-9/23

Ministrui prezidentei
Laimdotai Straujumai

Par Nacionālās attīstības padomes uzdevumiem

Ļoti cienījamā Ministru prezidentes kundzel!

Latvijas Darba devēju konfederācijas (*turpmāk tekstā - LDDK*) vārdā izsaku pateicību par LDDK iesaisti Nacionālās attīstības padomes (*turpmāk tekstā – Padome*) darbā, kuras mērķis ir nodrošināt koordinētu valsts un tās teritoriju attīstības plānošanu un uzraudzību, balstoties uz Latvijas ilgtermiņa un vidēja termiņa stratēģisko iespēju izvērtējumu.

LDDK ir lielākā darba devējus pārstāvošās organizācija, kuras loma ir nodrošināt uzņēmējdarbības attīstību Latvijā un lieļu, vidēju un mazu uzņēmēju konkurētspējas paaugstināšanu. LDDK darbības stratēģijas līdz 2020.gadam vadmotīvs ir atbalstīt Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020.gadam (*turpmāk tekstā – NAP*) ietvertā redzējuma "ekonomiskais izrāviens", ar „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam" (Latvija2030) un "Nacionālo reformu programmu stratēģijas "ES2020"" īstenošanu (NRP) saistīto mērķu sasniegšanu. Tādēļ paužu īpašu gandarījumu par Padomes darba uzdevumu nodrošināto sasaisti ar NAP 2014.-2020.gadam (*turpmāk tekstā – NAP*).

Lai sekmīgi īstenoju Padomes darbības mērķi, balstoties uz kvalitatīvu situācijas izvērtējumu, vispirms vēlos vērst Jūsu uzmanību uz ESF īstenošā projekta ietvaros SIA "Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija" pētnieku komandas nesen veiktā uzņēmēju pētījuma par reģionālās un uzņēmēju konkurētspēju sākotnējiem rezultātiem. Proti, ir:

- (1) jānodrošina iespēja un spēja uzņēmējdarbību plānot ilgtermiņā, valstiskā līmenī nodrošinot prognozējamu nodokļu politiku, dažādu jomu uzraudzību u.tml.;
- (2) jārisina infrastruktūras pieejamības jautājumus investīciju piesaistei un lielu uzņēmējdarbības ieceru īstenošanai, rodot risinājumus infrastruktūras attīstībai solidāri vienojoties, kooperējoties uzņēmējam un investoram ar pašvaldību vai valsti;
- (3) jārisina kvalificēta darbaspēka trūkuma jautājums vidējā un ilgtermiņā, īpaši nemot vērā jau notikušo un joprojām notiekošo iedzīvotāju emigrāciju no Latvijas un atsevišķiem reģioniem;
- (4) valstiskā līmenī jāmaina attieksmi pret uzņēmējdarbību, ne tikai deklaratīvi, bet arī ikdienas darbā, uzraugošajām institūcijām un kontrolējošiem dienestiem pārorientējoties no sodīšanas uz palīdzēšanu, izglītošanu un atbalstu;
- (5) jārisina apgrozamo līdzekļu trūkuma jautājums, nemot vērā, ka bez finansējuma pieejamības izaugsme praktiski nav iespējama, īpaši eksporta uzsākšanai un mazo uzņēmumu izaugsmei par vidējiem un lieliem uzņēmumiem.

Tādēļ, par Padomes darba uzdevumiem LDDK rosina noteikt šādus Latvijas konkurētspējai un ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes sekmēšanai prioritāros jautājumus:

1. Valsts budžets un IKP prognozes

LDDK vērš uzmanību, ka IKP izaugsmes rādītāji šobrīd samazinājušies zem prognozēm, kuras iepriekš izstrādājusi Latvijas Republikas Finanšu ministrija un kas tikušas izmantotas 2015.gada

SANĒMITS
VALSTS KANCELEJĀ
2015.02.06.
pīst. BES
Rēķ. Nr.: 2015-02-06
Sākotnējais

SANĒMITS
VALSTS KANCELEJĀ
2015.02.06.
Dokumenta kopija
elektroniski:
www.ikp.gov.lv

budžeta sastādīšanā. Tas nozīmē, ka 2015.gada gaitā varētu nākties arī pārskatīt valsts budžetu (paredzot papildus ieņēmumu avotus un/vai samazinot izdevumus), lai nodrošinātu iepriekš uzstādītos fiskālos mērķus.

LDDK rosina:

- 1) sekot līdzi strukturālajām izmaiņām valsts budžetā tā veidošanas un izmaiņu veikšanas laikā, ievērojot Māstrihtas kritērijus;
- 2) saglabāt fiskālos mērķus, ievērojot iepriekš panāktās vienošanās, tostarp darba spēka nodokļu samazināšanu (IIN no 23% 2015.gadā uz 22% 2016.gadā).

2. Nodokļu politikas jautājumi

Lai mazinātu darba nodokļu plāsu, kas ir būtiskākā ar nodokļu politiku saistītā problēma Latvijā, LDDK rosina konsekventi ievērot likumā noteikto virzību uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšanu par vienu procentpunktu no 2016.gada. Nav pieļaujama diferencēta neapliekamā minimaума ieviešana, jo:

- 1) tā vēl vairāk palielina priekšrocības ēnu ekonomikā strādājošajiem;
- 2) tā kavē ekonomikas pāreju uz augstākas pievienotās vērtības un augstāka atalgojuma sektoriem;
- 3) neapliekamā minimauma atņemšana personām, kuras maksā nodokļus no vidēja vai liela atalgojuma, nav labs signāls ne darba devējiem, ne darba ķēmējiem;
- 4) neapliekamais minimaums nevis samazina, bet palielina nevienlīdzību starp zema un augsta nabadzības riska sociālajām grupām.

3. Investīcijas

Latvijas investīciju politikas mērķim jābūt vērstam uz kapitālieguldījumu apjoma palielināšanu ražošanā iekārtu iegādei, lai paaugstinātu produktivitāti. Joprojām neatbildēti ir šādi jautājumi:

- 1) Kas tiek darīts, lai to stimulētu un kādi rezultāti ir sasniegti ar līdzšinējām darbībām?
- 2) Vai ir pietiekami nodokļu stimuli?
- 3) Vai ir un būs pieejamas Ekonomikas ministrijas grantu programmas no ES SF?
- 4) Kāda ir situācija ar lielajiem investīciju projektiem?
- 5) Kad uzsāksies Altum darbība?

LDDK rosina:

Pēc būtības risināt pamatlēlojus un barjeras investīciju trūkumam Latvijā un sekmēt investīcijas:

- 1) neprognozējama uzņēmējdarbības vide un pārmērīgs administratīvais slogans;
- 2) nekonkurētspējīgu izmaksu līmenis atsevišķās būtiskās pozīcijās (enerģijas cenas, darbaspēka izmaksas, dažādi nodokļu režīmi);
- 3) kvalificēta darbaspēka trūkums un piedāvājuma/ pieprasījuma neatbilstība darba tirgū;
- 4) nodrošināt atbilstīgus nodokļu stimulus produktīvām investīcijām reālajā ekonomikā, sekmējot ražošanu un pakalpojumus, kas rada reālu vērtību;
- 5) iespējami drīzāk uzsākt valsts administrēto investīciju programmu darbību Latvijā .

4. ES Struktūrfondi

ES Struktūrfondi (*turpmāk – ES SF*) pēdējās dekādēs ir bijis būtisks investīciju avots Latvijā. Attiecībā uz plānošanas periodu 2014.-2020.gadiem, joprojām neatbildēti ir šādi jautājumi:

- 1) Kāds ir laika grafiks Satiksmes ministrijas īstenojākiem ES SF projektiem?
- 2) Vai ir un būs pieejamas Ekonomikas ministrijas grantu programmas no ES SF?
- 3) Kāds ir statuss Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas īstenojākiem ES SF projektiem: IKT projektiem, atkritumu apsaimniekošanas projektiem, ūdens saimniecības projektiem?

LDDK rosina:

- 1) visām ministrijām nodrošināt regulāru informāciju par ES SF projektu plānošanu un īstenošanu;
- 2) nodrošināt, ka ES SF līdzekļi tiek primāri ieguldīti reālajā ekonomikā, sekmējot ražošanu un pakalpojumus, kas rada reālu vērtību un ilgtermiņā nodrošina prognozējamus ienākumus valsts un pašvaldību budžetos.

5. Apstrādes rūpniecība

NAP un citos plānošanas dokumentos ir noteikts mērķis - 2020.gadā nodrošināt apstrādes rūpniecības īpatsvaru 20% apmērā no IKP. Faktiskie statistiskie rādītāji liecina, ka apstrādes rūpniecības īpatsvars nepieaug, bet tieši otrādi – samazinās (2010.gadā – 14%, 2014.gadā – aptuveni 12% no IKP).

LDDK rosina novērst būtiskākos šķēršļus, kas kavē rūpniecības īpatsvara palielināšanos:

- 1) enerģijas resursu cenas (elektroenerģija). Nepieciešams, lai Ekonomikas ministrijas „Enerģētikas attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020.gadam” tiktu definēti konkrēti pasākumi, kas īstenoti, lai mazinātu elektroenerģijas cenas Latvijā;
- 2) AS "Sadales tīkli" risināt problēmas ar elektības plūsmas pārrāvumiem un pārskatīt elektības pieslēgumu izmaksu politiku, mazinot pakalpojumu saņēmējam ierīkošanas izmaksas;
- 3) veicināt preču un pakalpojumu konkurētspēju ārpus ES, mērķtiecīgi organizējot augsta līmeņa ārvalstu vizītes, kurās piedalās biznesa pārstāvji; sekmēt ieguldījumus attīstībā un modernizācijā, neapliekot ar nodokļiem reinvestēto peļņu un ievērojot apņemšanos saglabāt Uzņēmuma ienākumu nodokļa (UIN) atlaižu piemērošanu uzņēmumiem, kuri veic ieguldījumus pētniecībā un attīstībā.

6. Uzņēmējdarbību uzraugošo institūciju darbība

NAP 2020 noteiktās prioritātes "Tautas saimniecības izaugsme" sasniegšanai noteikta nepieciešamība nodrošināt Latvijas produktu un pakalpojumu konkurētspējas un eksporta apjomu palielināšana, ko iespējams panākt, ja tiek nodrošināta "izcila uzņēmējdarbības vide – prognozējama, saprātīga un atbalstoša jebkuram uzņēmējam". Galvenais jautājums ir, kā nodrošināt, lai legālajai uzņēmējdarbībai no uzraugošo institūciju puses netiku likti šķēršļi, proti:

- 1) Vai valdes locekļu atbildības jaunais regulējums, tā pieņemšanas veids liecina par prognozējamību un saprātīgu, atbalstošu regulējumu?
- 2) Vai vēlme noteikt pieaugumu sodu likmēs, lai „risinātu” problēmas ir tas ceļš, kurš veidos izcilu uzņēmējdarbības vidi?

LDDK skatījumā šāda uzņēmējdarbību uzraugošo institūciju darbība nesekmē IKP pieaugumu, vēlmi turpināt uzņēmējdarbību un attiecīgi – darba vietu pieaugumu. Līdz ar to attiecībā uz uzņēmējdarbību uzraugošo institūciju darbu, **LDDK rosina** nodrošināt, lai:

- 1) uzņēmējdarbību uzraugošo institūciju resursu izmantošana tiktu īstenota nediskriminējošā veidā;
- 2) uzraudzība nav vērsta uz legālā biznesa pārbaudēm un soda naudas piemērošanu par pārregulētas sistēmas neprecīzu ievērošanu;
- 3) uzraugošo iestāžu darbība neapdraud legālo uzņēmējdarbību (liels sodu apmērs, sodi par kļūdīšanos kā instruments budžeta ieņēmumu palielināšanai);
- 4) galveno uzraugošo institūciju pārstāvji Padomē ziņo, kas tiks darīts, lai no savas puses atbalstītu uzņēmumus un lieki uzņēmējus netraucētu;
- 5) institūciju plānos tiktu palielināts plānoto konsultāciju uzņēmumiem skaits un samazināts sodu piemērošanas gadījumu skaits;
- 6) institūcijas pārskatītu savas kompetences ietvaros esošo regulējumu un rosinātu atteikties no normām, kuras sarežģī uzņēmējdarbības veikšanu;
- 7) uzņēmējiem būtu iespēja vērsties ar sūdzībām par institūciju patvaļu vai bezjēdzīgām pārbaudēm un nodrošināt, ka pēc ziņošanas pret viņiem netiks vērstas represijas.

Iepriekš minētie pasākumi veicinātu Latvijas uzņēmumu konkurētspēju un vēlmi nodarboties ar uzņēmējdarbību.

LDDK priekšlikums ir nodrošināt, ka pirmos divus gadus pēc uzņēmuma dibināšanas, uzņēmējdarbību uzraugošās institūcijas galveno akcentu savā darbībā liek uz uzņēmumu konsultēšanu, sniedzot atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanas stadijā. Tādu pašu atbalstu sniedz arī uzņēmumiem, kuri uzsāk jaunu darbības veidu (uzņēmējdarbība jaunā nozarē).

7. Attīstības nelīdzsvarotību mazināšana Latvijā Eiropas Savienības ietvaros

Viena no ES konkurētspējas problēmām ir joti lielā attīstības nelīdzsvarotība starp ES valstīm un reģioniem. Jau ilgstoši notiek depopulācijas procesi, kas īpaši negatīvi ietekmē mazāk attīstītās valstis, ieskaitot Latviju. Ja iekšējā darbaspēka mobilitāte starp dalībvalstīm vidēji ES ir 2-3%, tad no Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm, tai skaitā Latvijas, izbraukuši ir apmēram 10% no aktīvā darbaspēka.

LDDK aicina apzināties, ka darbaspēka brīvā kustība ES ietvaros notiek tikai vienā virzienā, proti, uz attīstītākajām ES valstīm. Depopulācija nopietni apdraud Latvijas rūpniecības attīstību un mūsu starptautisko konkurētspēju. Piemēram, IKP uz vienu iedzīvotāju ES dalībvalstīs svārstās no 45% līdz vairāk nekā 257% no ES 28 vidējā rādītāja. Pēc 10 gadus dalības ES Latvijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir vien 64% no ES 28 vidējā rādītāja. Šie dati liecina, ka līdz šim īstenotie konvergences pasākumi nav nesuši pietiekošu ieguldījumu sociāli ekonomiskajā izlīdzināšanā starp ES valstīm un reģioniem.

LDDK rosina: kā būtisku Padomes darbu noteikt aktīvu Latvijas interešu pārstāvniecību Eiropas Savienības iestādēs, veicot ātrāku konvergenci starp mazāk attīstītām un vairāk attīstītām ES valstīm un reģioniem.

8. NAP pēc 2020.gada

Nemot vērā, ka Padomes darbības mērķis ir izvērtēt Latvijas ilgtermiņa un vidēja termiņa stratēģiskās iespējas, nodrošinot koordinētu valsts un tās teritoriju attīstības plānošanu un uzraudzību, **LDDK rosina** jau pašreizējā padomes darba kārtībā iekļaut jautājumu par Latvijas Nacionālā attīstības plāna pēc 2020.gada izstrādi.

LDDK apliecinā ieinteresētību un gatavību sadarboties, lai veicinātu Latvijas kā spēcīgas un konkurētspējīgas ES dalībvalsts ilgtspējīgu attīstību un labvēlīgu sociālo apstākļu radīšanu, stiprinot Latvijā demokrātisku, pilsonisku sabiedrību un valsts taisnīgu, atklātu un sekmīgu pārvaldi, uzņēmumu konkurētspēju un attīstību, un ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi.

Ar cieņu,

Ģenerāldirektore

Līga Meņģelsoņe

